

מסורת הש"ס

א) ומספחא פ"ג ה"ה מ"ק כד). ב) זמ"ק שם ע"ש. ג) זמ"ק ליתא. ד) גס ליתא. ה) זמ"ל דמיל. ו) מ"ק כא. ז) וילא ח. מ"ק כב. ח) דה מתא. ט) זמ"ק שם ושם נסמא. י) זמ"ל ו קנא: כח). יא) זמ"ל ו קנא: ע"ז לו: יב) גס"א: חלב. יג) גס"א: הנהוים, מ) תפוסת לאחר זמן משולל הנה קלח ובפשי"י שגל הר"ף למלא. נ) זמ"ל עד רוב. רש"ל.

פעי רש"י

פישט"א. שא (המקום המדויק ביותר מהמיתר בקשת, שצורת הקיבה מהווה). גלדי"א גלדי"א [גלדי"א]. ליתא. טבחי"א [טבחי"א]. לחולה. הנקא"ש [הנקי"ש]. ירכיב.

מוסף רש"י

מונה עמון. עם האכלים שבאותו מקום. הואיל דמקום קרוב הוה ויכל לנה בתלות האכלות, חששין ליה כמו לחם דלוי מנה אלא י מים עם שאר אכלים (וידק כא). מונה לעצמו. שבעה שליון (שם). אמר מאן דהוא. אחד מן המלמדים. מי שהא ולא נודע שמו (ביצה כו. וכע"ז מורק כב). מקיפין. מקרין זו אל זו (ביצה דב). אקפיהו. שקרין זו אל זו ומעין אס דמות (קדושין מ. נדה עא). מקיפים בריאה. אס יס זה נקב ופקיה אס קודם שחיה לו לאחר שחיה מן מקיפין כמו שמעט צני מעין (הפרדס ענד קמח). מקיפים בקנה. אס נפק רובו וזין ידוע אס קודם שחיה או אחר שחיה מציין קנה וחומין אותו, דומה לזה ודאי לאחר שחיה נפק ואס לאו אמרין קודם שחיה נפק וטריפה (שם). ומבר חוליא. זכו הכשר שזין חוליא לחוליא שמחבת טבעת למטה, ואחריו חוליא עגמה וזו של קנה שגולה טבעת דהיינו טבעת עגמה (שם).

שיטה מקובצת

א) אתא רב מרשריא בריה משמש בהו ואידמו: ב) ואגמרה לשמעתא מפומיה: ג) אי אמר הלכה כר"ש אי לא. תיב ג"א כס"י אי אמר הלכה כר"ש (א) לא או ברבן שמעון: ז) מפני שבמקום דרוק הוא: ח) שקורין הנקיש מכאן ומכאן ומלמטה הן מחוברין: ט) פי' רבינו גונאל מבמהמ דקד:

ה) נראה דל"ל או לאחר דל"ן הלכה כרבן שמעון.

אלו טרפות פרק שלישי חולין

ולדין אפילו מיסתם נמי לא סהים. בתמיה. לדין בני צבל נהי ללא אכלי ליה להכי מיהא מחזקין ליה בחלב טהור להיות סותם.

שמע מינה היא דפליגי ביה בני א"י ובני צבל קרי ליה רב נחמן בר חימאל והיינו דלייתרא חלב שבמקום ומצוח קרי דאקשתא ומצפנים לעוגל קרי דלייתרא חצלי ובדלייתרא פליגי כדמפרש ואיל: **דאקשא כולי עלמא לא פליגי**. דבין לבני צבל ובין לבני מערבא אסור דאפילו רבי עקיבא דלמר לעיל דף מט: תובז קרוס ונקלף אסור דהאי נמי לתובז דמי שאני מחובר אלא כדאמצע הקשת שקורין פישט"א: **די פליגי דלייתרא**. בני צבל סברי לה כר' ישמעאל דלמר [שם] כל קרוס ונקלף חלב טמא הוא והאי נמי קרוס ונקלף הוא ובני מערבא כר' עקיבא דבעי תובז קרוס ונקלף והאי לאו תובז הוא: **אינא דלמרי דלייתרא כולי עלמא נלא פליגין דשרי**. דכר' עקיבא סברי לה: **כי פליגי דאקשא**. מאן דלמר סבר תובז הוא ומאן דשרי סבר כיון דמחובר במקלת לאו תובז הוא. ולהאי לישנא בתרא לא מתוקמא מילתיה דרב נחמן דכיון דבאקשתא דפליגי ביה אמר רב נחמן דסחים [שם] כ"ש דלייתרא דכולהו שרו ואס כן מאן לא סהים ודרב נחמן דלישנא דהכי מתסברא כלישנא קמא כדלמרין במקום שנהגו (פסחים דף נה). כי אתא רבה דר בר חנה אכל דלייתרא עול לגביה רב אויא וכסייה מן קמיה משום דבני צבל אסרי לה. ולדין תרווייהו אסרי דבתר בני צבל גררין דאן בני גולה אן וכלישנא קמא ולחומרא דכל היכא דליכא תרי לישני בגמרא אי מדיי דלורייתא הוא זיל לחומרא ודברנן זיל בתר בתרא: **כי הא**. אלישנא קמא קאי: **רבי אמי**. מערבאה הוא ואמר מקמלן נוטלין ממנו מעט למעלה מההיא דלייתרא מפני שחלב הקרב שובע עליו ואוכלין השאר: **מחסם**. לשון (דברים ה) לא תחסום. מגמגס: **צבלא אס**. שנהגו זו איסור: **גוס**. חתוך עד עיקרו כולו ושלך. גוס כמו גוממו עם השופי לקמן (דף צג:): **ליה**. מצפנים היא: **שירקא דמעייל**. גלדי"א אדוקה צפן מצפנים ומוליאן אותה מהם צדוק: **גמירי חצירא רבי אבא מרבי אבא**. הא שמעתא

ג.

כי פליגי דלייתרא. היא דפסחים פרק מקום שנהגו (דף נה). כי סליק רבה דר בר חנה אכל דלייתרא מיתוקס כי האי לישנא: **דלייתרא כולי עלמא לא פליגי דשרי**. ולהאי לישנא מפרש מילתא דרב נחמן בניתוחא אינהו מיכל קא אכלי ליה

השתא לדין ללא אכלין אפי' סותם אינו ולא כפירוש הקונטרס דפירש דלהאי לישנא בתרא לא מתוקמא מילתיה דרב נחמן: **אפילו ביום שביעי בא ממקום קרוב מונה עמהם**. לכהורה היה נראה דיוס שביעי לאו דוקא אלא צלילה של שביעי דלכמי לא פסק אצלות מייניהו דאי ציוס השביעי הא מקלת היום ככולו ואין שיך לומר מונה עמהם ומיהו אפילו ציוס שביעי ממא איירי דצמועד קטן (דף כג). מוקי לה כשעדיין המנחמים אכלו דלכמי קאי כצלותיה עד שילכו להם: **בזדקה דדקה ובמטה צגסה**. פירש רבינו מנחם לן ומתמחה מזהמה דקה לזהמה דקה להקל דאי צאונה ואומא הוה ליה למימר קטנה וגדולה כדלמר רבי יהודה גבי כרס: ואחרו

בר אבא הכי אמר ^א(רבי חייא בר אבא אמר) רבי יוחנן הלכה כרשב"ג בטרפה והלכה כרבי שמעון באבל הלכה כרשב"ג בטרפה הא דאמרין כרבי שמעון באבל מאי היא ^בדתנן ^אכל שלשה ימים הראשונים בא ממקום קרוב מונה עמהן ממקום רחוק מונה לעצמו מכאן ואילך אפילו בא ממקום קרוב מונה לעצמו רבי שמעון אומר אפילו ביום השביעי בא ממקום קרוב מונה עמהן אמר ^במאן דהוא איזי ואיסק ואגמרה לשמעתא מפומיה דמרה כי סליק אישכחיה לרבי אבא בריה דר' חייא בר אבא א"ל אמר מר הלכה כרשב"ג בטרפה א"ל הא אין הלכה אמרי כרבי שמעון באבל מאי א"ל פלוגתא נינהו דאיתמר רב חסדא אמר הלכה וכן אמר רבי יוחנן הלכה ורב נחמן אמר אין הלכה ^גואין הלכה כרבן שמעון בן גמליאל בטרפה והלכה כרבי שמעון באבל ^דדאמר שמואל הלכה כדברי המיקל באבל אמר רב שימי בר חייא ^המקיפים בבני מעיים הנהו בני מעיים דאתו לקמיה דרבא אקפיניהו ולא אידמו אתא רב מרשריא בריה ^ול' מממשמש בהו ואידמו אמר ליה מנא לך הא אמר ליה כמה ידי ממשמשו בהני מקמי דליתי לקמיה דמר אמר ליה ^זחכים ברי בטרפות כרבי יוחנן רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרווייהו ^חמקיפים בריאה אמר רבא לא אמרן אלא באותה ערוגה אבל מערוגה לערוגה לא והלכתא ^טאפילו מערוגה לערוגה מדקה לדקה ומגסה לגסה אבל לא מגסה לדקה ולא מדקה לגסה אביי ורבא דאמרי תרווייהו ^ימקיפין בקנה אמר רב פפא לא אמרן אלא באותה חוליא אבל מחוליא לא מחוליא לבר חוליא ולא מבר חוליא לחוליא ומבר חוליא לבר חוליא אבל לא מחוליא לבר חוליא ולא מבר חוליא לחוליא אמר זעירי הלחולת שניקבה כשרה הואיל ויריכים מעמידות אותה וכמה אמר רבי אילעי אמר רבי יוחנן מקום הדבק ברובו ^ישלא במקום הדבק במשהו אמרוה רבנן קמיה דרבא משמיה דרב נחמן ^יאמר לאו מי אמינא לכו לא תתלו ביה בוקי

לקמן דרבי אבא בריה דרבי חייא ולא היינו רבי אבא קמא: **כל שלשה ימים הראשונים**. של אצלות: **בא ממקום קרוב**. אס לא היה אחד מן האכלים צבית והיה במקום קרוב בתוך מהלך יוס אחד וראוי הוא לדעת זו ציוס אע"פ שלא ידע חל אצלות עליו וצלבד שיבא בתוך שלשה ימים ומונה אצלותו מיוס ראשון: **אמר מאן דהוא**. אחד מן המלמדים ולא היו זכורין אלו שסידרו הגמרא מי הוה: **אזי ואיסק**. לארעא דשראל לאתריה דרבי אבא בריה דרבי חייא **בר אבא**: לשמעתא סודרי חיאי **בר אבא** ואגמרה משמיה גזאי אמר הלכה כר' שמעון או לא: **ואין הלכה כרבן שמעון צג"ג**. הש"ס קא פסיק לה: **מקיפין צבני מעיים**. אס נמצאו נקוצים ואין אנו יודעין אס קודם שחיה ואס לאחר שחיה נוקצין נקב אחר צלידו ורואין אס מראהין שזין כשרה דבידוע שלאחר שחיה היה: **ממשמש צהו**. ממשמש צפן בנקצים האחרים ^טונהפכו למראה אחד: **ואדמו**. ואכשרה: **מנא לך הא**. שידעת לעשות חכמה זו: **א"ל**. מעצמי הבינותי דלמינא כמה ידי ממשמשות בנקצין קמאי מקמי דליתי קמיה דמר: **כר' יוחנן**. צכל מילי. לישנא אחרינא רבי יוחנן חכים בטרפות דלמרין לקמן שדר ליה שמואל תריסר גמלי פסיקי דטריפתא כפרק גיד הנשה (לקמן דף נה:): **מקיפין ציריאה**. היכא דליכא למיתלי בטבחא: **ערוגה**. דופן הריאה ימיני או שמאלי: **מדקה לדקה**. אפילו בהמה אחרת דוגמתה. לישנא אחרינא מנסה לגסה מאומה לאומה ומדקה לדקה מאונא לאונא חזת נראה לי שאין מקילין כל כך: **מקיפין צקנה**. אס נמצאת פסוקה ^אלאחר זמן או קדורה כאיסק: **צאוסה חוליא**. לענין קדורה כאיסק נקט לה. חוליא שלט טבעות דטבעת אחת אין עוגל כאיסק וקודרין עוד אחרת צחותה חוליא עגמה ומקיפין: **בר חוליא**. הוא קלישות הקנה מן הגלדין ומתחמיה שרלושות הצבר מתצברת ראשי הרטצות ואף התנוך הולך ודק מעוביו מאמנעיתו ולגדין לכאן ולכאן על פני כל הקנה: **מחוליא לצר חוליא**. ממקום עוביה של זו למקום קלישותה של זו: **לחולות**. היא כרכשא טבחיי"א: **מעמידום**. סותמות אותה שהרי אדוקה צפן: **מקום הדבק**. שהיא דבוקה צירכים: **צבוצו**. אפילו נקדר וינטל דופנה עליון או תחתון ^בצבוצו כשרה שאין דרך הריעי היוצא דרך הנקב לחזור לאחוריו וליפול לתוך חלל הגוף מפני זשמקום דחוק הוא השדרה מלמעלה ועגמות האליה שקורין הנקא"ש ^גיומנכאן ולמטה הן מחוברין בחסקום: צוקי

מעיים שניקבו ומספקא לן אי מקודם שחיה או לאחר שחיה נוקבין בצידו ורואין אי מדמו הנקבין ודאי לאחר שחיה אי לאו מדמו ודאי קודם שחיה. מקיפין בריאה כלומר הראה שניקבה ומספקא לן אי קודם שחיה אי לאחר שחיה נוקבין בצידה ורואין אם דומין באותה ערוגה אם באומא נוקבין באומא ואם באונא נוקבין באונא. ומדקה לדקה כלומר אם נקב באונא ניקב באונא חזית אבל לא מאומא לאונא: **אבל לא מחוליא לבר חוליא** אם ניקב בטבעת גדולה. אין נוקבין בטבעת קטנה: **לחולות שניקבה**. כרכשתא מקום הדבק בין יריכים שלא במקום הדבק במשהו שאין שום דבר לסתום אבל מקום הדבק יריכים סותמין אותו:

עין משפט ור מוצה

קבו א ב מיי פ"ו מהל' מאלות אסורות הל' ו וע"ש צ"מ סג עשין סג טוש"ע יו"ד ס' סד סעיף יד וסומן מח סעיף לו:

קבב ג מיי פ"ו מהל' שמיטה הל"ד סגמ

קבב ד מיי פ"ו מהל' אכל הל"ד סגמ

עשין כ טוש"ע יו"ד ס' סד שטע סעיף ח:

קל א ב מיי פ"ו מהל' שמיטה הל"ד טוש"ע

יו"ד ס' נ סעיף א:

קלא ז ח מיי פ"ו מהל' סגמ עשין כ טוש"ע יו"ד

קלב ט י מיי פ"ג מהל' שמיטה הלכה סה

טוש"ע יו"ד ס' יד סעיף ט:

קלב ב מיי פ"ו מהל' שמיטה הל"ט סגמ

עשין סג טוש"ע יו"ד ס' יד סעיף ה:

רבינו גרשום

גילוי אסור דרבש משום גילוי: ולא ידענא הי מייניהו כלומר ולא ידענא הי סתמי הי לא סתמי אי חומצא אי בר חומצא אינהו מיכל אכלי. כלומר בארץ ישראל: דאקשתא כולי עלמא לא פליגי דאסור. כלומר חלב שעל גבי הקיבה יש בו שעשוי בקשת ויש עליו חלב שעשוי כיתר כחיצים פשוט: כי פליגי דאיתר כלומר דבכל ודאין ישראל וזהו חומצא דבכל לא סתמי כדבר הונא בר חיננא ובר הונא בריה דרב נחמן דאמרי חומצא לא סתמי: (יפה כח הבן מכת האב ידוע שבעה שמי שחייב להכריז מנה ושרר בידו של מלוה אין צריך שבעה ובלא שבעה פורע וחבר ואם מת לזה אין יכול לפרוע חובו מן היכולת אלא בשבעה שהאב ליפרע מבכרי יתומים לא יפרע אלא בשבעה): כי פליגי דאקשתא כמו ששט. טעם אחר כמו דיל בלשון לעז וזהו חומצא: מקמצין. כלומר נוטל מעליו קצת וקולפו והשאר מותר: קא מהסים. כלומר לא היה עושה ברוצן: גוס שרי כלומר חתוך כולו ושורי. שירקא דמעינא דנפיק ברוחא אחר כמו ריר שיבוצה חל בבני מעיים שגורדין בסכין. ואמרי לה חבירה דר' וירא מדר' וירא ומנר ר' אבא דר"ר אבא בריה דר' חייא בר אבא דר' אבא חסם אמר דר' אבא סתם אמר דר' אבא מר' אבא בריה דר' חיאי [בר אבא]: שלשה ימים הראשונים כלומר דג' ימים הראשונים זו עיקר של בילות והיכא דבא ממקום קרוב מונה עמהן דכיון דהיה במקום קרוב היה גם הוא בצער: כי סליק אישכחיה. כלומר אמרן לעיל גמירי חבירה (דר' אבא מר' אבא ומנר ר' וירא דהלכה כר' שמעון בטרפות ובבאלי כי סליק ר' וירא אישכחיה: מקיפין בבני מעין. כלומר בני

^[1] זה שייך לך שפטי זה.